

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Oikeusministeriön on liitteessä 1 lausunut jatkovalmistelussa huomioon otaviin erityisesti henkilötietojen suojaan, tiedonluovutussäännöksiä sekä hallinnollisia seuraamuksia koskeviin asiakohtiin. Alla vastauksia lausuntopyynnössä erikseen esitettyihin kysymyksiin

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

Nykytilan kuvausta koskevat osiot ovat oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia.

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Oikeusministeriö on nostanut esiin näkökulmia, joita tulisi huomioida jatkovalmistelussa liitteessä 1.

Ehdotus 1: Hankintayksikkötunnisteiden käyttöönotto

Hankintayksikkötunnisteiden käyttöönotto on kannatettava toimenpide. Tunnisteen käyttö lisää avoimuutta ja informaatiota tilanteissa, missä saman y-tunnuksen alla toimii useampia toisistaan erillisiä hankintayksiköitä.

Ehdotus 3: Kilpailutustunnisteen käyttöönotto

Kannatettava tavoite, mutta tavoitteeseen pitäisi pyrkiä ilman merkittävää lisäystä hallinnolliseen työhön. Valtion Handi-järjestelmässä käytössä nykyisellään jo sopimusnumero sekä sopimustunniste. Useiden erillisten tunnisteiden käyttö lisää hallinnollista kuormaa toimittajien informoinnin sekä laskutuksen oikeellisuuden tarkastamisessa.

Ehdotus 4: Ostolaskujen turvallisuusluokittelu SC-koodeilla.

Tämä toimenpide voi lisätä merkittävästi hallinnollista työtä. Valtion Handi-järjestelmässä voidaan jo nykyisin käyttää ”lukkoja” tilausten ja ostolaskujen käsittelyssä, jolloin ne näkyvät vain rajatulle joukolla.

Ehdotus 5: Markkinakartoituksista ja tietopyynnöistä ilmoittaminen

eForms-lomakkeen hyödyntäminen markkinakartoituksista ja tietopyynnöistä ilmoittamiseen on kannatettava toimenpide. Näin voidaan eriyttää markkinakartoitukseen ja tietopyyntöihin liittyvät ilmoitukset varsinaisista ennakoilmoituksista. Tämä lisää informaatiota ja mahdollistaa hankintayksikkökohtaisen tietojen keräämisen etenkin markkinakartoitusten ja tietopyyntöjen hyödyntämisestä hankinnan valmisteluvaiheessa.

Ehdotus 6: Hankintayksiköiden ilmoittaminen hankintailmoituksilla

Kannatettava tavoite, tulee kuitenkin huomioida suuremmille yhteishankintayksiköille mahdollisesti aiheutuva hallinnollinen taakka.

Ehdotus 7: Tarjouspyyntöasiakirjojen toimittaminen ja saatavuus

Ehdotus on kannatettava, eikä arviomuistion pohjalta lisää hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa. Ehdotettu toimenpide lisää tietojen avoimuutta ja saatavuutta.

Ehdotus 9: Tarjousten vertailuperusteiden ilmoittaminen (rakenteinen muoto)

Ehdotettu toimenpide on kannatettava, lisää hyödynnettävää tietoa ja parantaa sen laatua.

Ehdotus 10: Velvoite toimittaa tarjoukset hankintailmoitukset.fi-palveluun

Hankintayksiköille pitäisi jättää harkintavaltaa siihen, mitä tarjouksia /tietoja tarjouksilta siirretään.

Ehdotus 11: Jälki-ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen (kansallisen kynnyksarvon ylittävät).

Ehdotettu toimenpide lisää hallinnollista työtä ja siitä saatava lisäarvo melko vähäinen.

Ehdotus 12: Jälki-ilmoituksen laiminlyönnin sanktiointi.

Ehdotus ei ole kannatettava, sanktiointi aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia etenkin valvoville viranomaisille sekä myös hankintayksiköille. Sanktioinnin sijaan hankintayksiköille toimitettava automaattinen muistutusviesti olisi parempi vaihtoehto. Ehdotuksessa on esitetty valvontavastuuta ilmoitusten laiminlyönneistä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tai Valtiokonttorille. Ehdotuksesta ei ilmene onko tarkoitus mahdollistaa myös seuraamusmaksujen langettaminen ko. viranomaisille. Mikäli määräysvalta olisi tuomioistuimella kuten markkinaoikeudella, olisi tällä huomattava vaikutus työmääriin, käsittelyaikoihin sekä kustannuksiin. Seuraamusmaksujen valtiosääntöistä hyväksyttävyyttä on avattu liitteessä 1.

Ehdotus 13: Kilpailutuksiin osallistuneiden yritysten ilmoittaminen jälki-ilmoituksella.

Oikeusministeriö katsoo, että tässä tavoiteltavan tarjoajien lukumäärätiedon saisi kerättyä ilman tarjoajien erillistä nimeämistä. Tähän riittäisi vain yritysten lukumäärän sekä pk-yritysten määrän ilmoittaminen.

Ehdotus 14: Jälki-ilmoituksella tieto sopimuksen arvosta ja kestosta.

Oikeusministeriö katsoo, että tämä tavoite on kannatettava.

Ehdotus 15: Velvoite ilmoittaa puitejärjestelyn sisäisistä hankinnoista.

Oikeusministeriö katsoo, että tämä aiheuttaisi merkittävästi lisää hallinnollista työtä, eikä tästä syystä pidä toimenpidettä kannatettavana. Merkittävimmistä yhteishankinnoista (Hansel) on jo raportointitietoa hyödynnettävissä. Hallinnollisten tehtävien lisääminen on vastoin hallituksen periaatetavoitetta valtionhallinnon tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseksi. Mikäli ilmoittamisvelvollisuus lisätään, tulee ehdottaa vastaavasti kevennyksiä hankintaprosessiin.

Ehdotus 16: Velvoite toimittaa sopimustietoja.

Tavoitteena kannatettava, mutta näin toteutettuna lisää merkittävästi hallinnollista työtä. Parempi tapa toteuttaa tämä olisi jälki-ilmoituksen tietosisällön kehittäminen.

Oikeusministeriö

Tapio Laamanen

Hallinto- ja ohjausosaston päällikkö

Varpu Blom

Erityisasiantuntija

Liite 1. Oikeusministeriön lausunto kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta; jatkovalmistelussa huomioitavat erityisesti henkilötietojen suoja, tiedonluovutussäännöksiä sekä hallinnollisia seuraamuksia koskevat asiakohdat

VN/2588/2024-OM-53

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: